

Afgørelse om vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører til brug for 15-minutters-ubalanceafregning

RESUMÉ

Forsyningstilsynet skal i denne sag vurdere, om Energinet Systemansvar A/S' anmeldte forslag til nationale vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører til brug for 15-minutters-ubalanceafregning kan godkendes.

Energinet Systemansvar A/S indgår som helejet datterselskab hos den danske transmissionssystemoperatør, Energinet. Energinet Systemansvar A/S betegnes herefter som Energinet, og transmissionssystemoperatør betegnes som TSO, mens 15-minutters-ubalanceafregning, der har den fulde betegnelse på engelsk, Imbalance Settlement Periode 15 minutes, herefter forkortes og betegnes som ISP15.

Energinet har den 29. april 2022 anmeldt et forslag til nationale vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører til Forsyningstilsynets godkendelse.

De anmeldte vilkår og betingelser har til formål, at Energinet og balanceansvarlige aktører, der har indgået aftale med Energinet om balanceansvar, skal overgå fra 1 time som periode for afregning af ubalancer til ISP15.

Forsyningstilsynets afgørelse skal træffes efter Kommissionens forordning (EU) 2017/2195 af 23. november 2017 om fastsættelse af retningslinjer for balancering af elektricitet, der betegnes EBGL.

Forsyningstilsynet bemærker, at Energinet ved udarbejdelse af vilkårene og betingelserne har koordineret med - og har inddraget - de TSO'er, distributionssystemoperatører og interessenter, der kan blive berørt af vilkårene og betingelserne. Distributionssystemoperatører forkortes ifølge EU's regler som DSO'er og betegnes i Danmark som netvirksomheder.

Forsyningstilsynet bemærker desuden, at der er de fornødne indholds- og tidsmæssige sammenhænge mellem de aktuelt anmeldte, nationale vilkår for balanceansvarlige aktører til brug for ISP15 og Energinets tilslutning til IT-platforme på EU-plan for udveksling af balanceringsenergi og for processen til udligning af modsatrettede ubalancer.

Forsyningstilsynet har dertil vurderet, at de anmeldte vilkår og betingelser er i overensstemmelse med formålene ifølge EBGL om bl.a. fremme af konkurrence, gennemsigtighed og ikke-diskrimination samt integration af EU's tidsrammer for el-handel.

Forsyningstilsynet finder herefter på det foreliggende grundlag, at de anmeldte vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører til brug for ISP15 kan godkendes efter EBGL.

AFGØRELSE

Forsyningstilsynet godkender det anmeldte forslag af 29. april 2022 fra Energinet Systemansvar A/S, CVR-nr. 39314959, til nationale vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører til brug for 15-minutters-ubalanceafregning.

Forsyningstilsynets afgørelse er truffet efter artikel 5, stk. 4, litra c, i sammenhæng med artikel 18, stk. 1, litra b, og stk. 6, litra k, samt artikel 53, i Kommissionens forordning (EU) 2017/2195 af 23. november 2017 om fastsættelse af retningslinjer for balancering af elektricitet.

Sagens baggrund og begrundelsen for Forsyningstilsynets afgørelse fremgår nedenfor.

SAGSFREMSTILLING

Forsyningstilsynet skal i denne sag vurdere, om Forsyningstilsynet kan godkende nationale vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører til brug for ISP15. Energinet har anmeldt et forslag herom den 29. april 2022.

SAGENS FORLØB

Energinet har den 29. april 2022 anmeldt et forslag til nationale vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører til brug for ISP15 til Forsyningstilsynets godkendelse.

Energinet oplyser, at Energinet har involveret markedsaktører og andre interessenter ved udarbejdelsen af de omhandlede vilkår og betingelser. Energinet har således gennemført aktørarbejdsgruppemøder og har løbende udgivet nyhedsbreve om emnet.

Energinet har dertil haft et udkast til anmeldelse af vilkår og betingelser i offentlig høring i perioden fra 14. marts til 15. april 2022. Energinet har ikke modtaget høringssvar.

De aktuelt anmeldte vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører fremgår nærmere af Energinets markedsforskrift C2 for Balancemarkedet og balanceafregning og af Energinets markedsforskrift C3 for Planhåndtering og daglige procedurer.

Alle TSO'er inden for EU, herunder danske Energinet, skal eller skulle være overgået til ISP15 fra og med den 18. december 2020. De nordiske landes TSO'er har dog tidligere og som led i et koordineret forløb ansøgt de respektive nordiske landes regulerende myndigheder om at få udskudt fristen til at overgå til ISP15. Forsyningstilsynet traf således afgørelse af 12. marts 2021 om at godkende, at Energinet kunne få udskudt fristen til at overgå til ISP15 til den 22. maj 2023.

Energinet oplyser i anmeldelsen, at eftersom Energinet har fået udskudt fristen til den 22. maj 2023 til at implementere ISP15, kommer de aktuelle ændringer af forskrift C2 og C3 til brug for at implementere ISP15 ligeledes til at gælde fra og med den 22. maj 2023.

INTRODUKTION TIL DET RELEVANTE MARKED

Engrosmarkedet for el-handel kan inddeles i 4 faser: Forwardmarkedet, day-ahead- eller spotmarkedet, intraday-markedet og regulerkraft- eller balancemarkedet.

Handel med el på forwardmarkedet sker fra måneder og år før driftsdøgnet og frem til dagen før driftsdøgnet. Der sælges på forwardmarkedet finansielle produkter til at sikre

den fremtidige elpris på day-ahead-markedet. Der foretages på day-ahead-markedet handel på dagen før driftsdøgnet, mens der på intraday-markedet foretages handel frem til en time før driftstimen eller driftsøjeblikket med henblik på at balancere el-systemet.

Udvalgte aktører på el-markedet har status som balanceansvarlige for at sikre, at balancen mellem produktion og forbrug samt køb og salg af el konstant opretholdes. Al produktion, forbrug og el-handel skal således være tilknyttet en balanceansvarlig aktør, og alle leverandører af reserveprodukter eller balancerings tjenester skal indgå en kontrakt med en balanceansvarlig aktør for at levere balancerings tjenester i og til el-markedet.

De balanceansvarlige aktører kan handle sig i balance frem til én time før driftstimen.

TSO'erne, i Danmark Energinet, har dertil det overordnede og generelle ansvar for, at der er balance mellem produktion og forbrug i el-systemet. Energinet indkøber således reserver i form af kapacitet og energi for at sikre sig de fornødne ressourcer til at sikre en stabil og sikker drift af el-systemet samt for at opretholde balancen i el-systemet.

Størstedelen af de danske balanceringsreserver består af frekvensgenoprettelsesreserver til manuel aktivering, betegnet mFRR, som handles på et fælles nordisk regulerkraftmarked. De manuelle reserver i form af mFRR udgør herved den kapacitet, som aktørerne efter aftale med Energinet reserverer til balancering af systemet i selve driftstimen. Der sikres således ved aktivering af mFRR, at balancen opretholdes over længere perioder med ikke-planlagte udsving i produktion eller forbrug. Dette sker f.eks. ved driftsstop på et kraftværk eller pludselige ændringer i vindmøllernes produktion.

FORMÅLET MED DE ANMELDTE ÆNDRINGER AF VILKÅR OG BETINGELSER

Forsyningstilsynet har tidligere ved afgørelse af 18. december 2019 godkendt Energinets nationale vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører og leverandører af balancerings tjenester, idet de enkelte nærmere vilkår og betingelser fremgår af Energinets forskrifter C1, C2 og C3 samt af Energinets dokumenter, Prækvalifikation af anlæg og aggregerede porteføljer samt Systemydelse til levering i Danmark - Udbudsbetingelser.

De aktuelt anmeldte, nationale vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører har til formål, at Energinet og balanceansvarlige aktører, der har indgået aftale med Energinet om balanceansvar, skal overgå fra 1 time som periode for afregning af ubalancer til ISP15. Energinet har herunder anmeldt nærmere ændringer af Energinets markedsforskrift C2 for Balancemarkedet og balanceafregning, der indeholder regler og krav for afregning af regulerkraft og balancekraft, og af Energinets markedsforskrift C3 for Planhåndtering og daglige procedurer, der indeholder krav for håndtering af aktørplaner.

Hovedparten af de anmeldte ændringer af forskrift C2 og af forskrift C3 har herved det forholdsvist enkle indhold og virkning, at tidsangivelser med time ændres til tidsangivelser med kvarter, svarerende til 15 minutter.

Det indgår dertil som en teknisk konsekvensændring i forskrift C2, at Energinets bestilling eller aktivering af en tillægsplan for regulerkraftbud, der hidtidigt skulle bestå af 24 MWh/h-forpligtelser, ændres til at skulle bestå af 96 MWh/kvarters-forpligtelser. Det ind-

går som en yderligere teknisk konsekvensændring i forskrift C2, at en tidsserie af hidtidigt 24 MWh/h-værdier ved udløbet af driftsdøgnet for en aktørs samlede forpligtelser i medfør af aktiverede regulerkraftbud ændres til en tidsserie af 96 MWh/kvarters-værdier.

Det indgår endvidere som en ændring af en anden karakter i forskrift C3, at en hidtidig anvendelse af foreløbige valutakurser fra el-børsen Nord Pool Spot ændres til en anvendelse af foreløbige valutakurser fra Nordic Unavailability Collection System, betegnet NUSC. Via NUSC indsamles data om utilgængelig el-kapacitet til offentliggørelse på de europæiske el-TSO'ers samarbejdsorganisations, ENTSO-E's, transparensplatform.

Energinet oplyser i anmeldelsen, at eftersom Energinet har fået udskudt fristen til den 22. maj 2023 til at implementere ISP15, kommer de aktuelle ændringer af forskrift C2 og C3 til brug for at implementere ISP15 ligeledes til at gælde fra og med den 22. maj 2023.

Energinet oplyser også i anmeldelsen, at ændringer i en aktørplan ifølge Energinets forskrift C3 fortsat skal sendes til og skal være modtaget hos Energinet senest 45 minutter før en berørt driftstime.

Energinet forventer til brug for implementeringen af ISP15 på dette punkt at sende en ny, selvstændig anmeldelse om ændring af tidsfristen for at sende ændringer af aktørplaner ifølge forskrift C3 til Forsyningstilsynets godkendelse. Denne forventede senere ændring vil have indholds- og tidsmæssig sammenhæng med Energinets overgang primo 2024 til et fælles nordisk marked for mFRR.

Energinet offentliggør på egen hjemmeside de seneste, konsoliderede udgaver af Energinets markedsforskrifter, herunder de to aktuelt omhandlede forskrifter C2 og C3.

De aktuelt anmeldte vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører er endvidere knyttet til, at Energinet skal overgå til at anvende IT-platforme på EU-plan for udveksling af balanceringsenergi og for processen til udligning af modsatrettede ubalancer.

EU's Agentur for Samarbejde mellem Energireguleringsmyndigheder, der betegnes ACER, har således truffet afgørelser nr. 2 og 3 af 24. januar 2020 og nr. 13 af 24. juni 2020 om IT-platforme på EU-plan for udveksling af balanceringsenergi og for processen til udligning af modsatrettede ubalancer. ACER's afgørelser er rettet til og er juridisk bindende for alle EU-landenes TSO'er, herunder Energinet.

De enkelte TSO'er har dog ansvaret for at få anmeldt og godkendt nationale vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører, så de enkelte nationale vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører bliver tilpasset ACER's afgørelser om IT-plattformene på EU-plan for udveksling af balanceringsenergi m.v.

Afregning af ubalancer har generelt sammenhæng med kravene til, at el-systemet altid skal være i balance, dvs. at elforbrug altid skal matches af tilsvarende produktion af el. Hver enkelt markedsaktør kan komme i ubalance derved, at aktøren producerer eller forbruger mere eller mindre af den el, som aktøren har handlet sig til på spot- eller day-ahead-markedet. I sammenhæng med at el-systemet samlet set skal være i balance, skal en markedsaktør, der er i ubalance, derfor afregne denne ubalance med Energinet.

Ubalancer afregnes generelt set til en dårligere pris end prisen i day-ahead-markedet, hvis aktøren er i ubalance i den samme retning som systemet, dvs. aktøren forstærker en ubalance. Aktøren afregnes modsat til en bedre pris end prisen i day-ahead-markedet, hvis aktøren er i ubalance i den modsatte retning af systemet, dvs. at aktøren mindsker en ubalance.

En aktør kan forud for driftstimen på el-markedet selv sørge for at få dækket sin ubalance ved f.eks. at starte eller stoppe et kraftværk, hvis prognosen for vindmøllernes produktion ændrer sig eller ved at handle i intraday-markedet med andre aktører.

Implementeringen af ISP15 har herved også til formål at understøtte anvendelsen af grønne teknologier som f.eks. vindmøller på el-markederne i Danmark, regionalt i Norden og på EU-plan.

SAGENS PARTER

Forsyningstilsynet har som led i behandlingen af sagen vurderet, hvem der kan anses som sagens parter.

Forsyningstilsynet anser Energinets helejede datterselskab, Energinet Systemansvar A/S, CVR-nr. 39314959, som part i sagen i dansk forvaltningsretlig forstand.

Forsyningstilsynet lægger herved vægt på, at Forsyningstilsynets aktuelle og konkrete afgørelse fastsætter, hvad der er eller skal være ret for Energinet Systemansvar A/S, der som forretningsområde bl.a. har systemansvaret for det danske el-transmissionsnet.

Forsyningstilsynet korresponderer som led i tilsynets behandling af sagen med Energinet Selvstændig Offentlig Virksomhed, CVR-nr. 28980671, Myndighedsenheden, der fungerer som Energinets kontaktpunkt for kommunikation med andre myndigheder.

HØRING

Forsyningstilsynet har ikke gennemført en partshøring over et udkast til tilsynets afgørelse, da tilsynet ikke har revideret de anmeldte vilkår og betingelser forud for tilsynets afgørelse om vilkårene og betingelserne. Afgørelsen indeholder i øvrigt ikke nye oplysninger af faktisk karakter, der er til ugunst for sagens part, og som sagens part ikke i forvejen er bekendt med.

RETSGRUNDLAG

KOMMISSIONENS FORORDNING (EU) NR. 2017/2195 AF 23. NOVEMBER 2017 OM FASTSÆTTELSE AF RETNINGSLINJER FOR BALANCERING AF ELEKTRICITET (EBGL)

ARTIKEL 3, STK. 1, LITRA A-D

1. Denne forordning har til formål at:

- a) fremme effektiv konkurrence, ikke-diskrimination og gennemsigtighed på balancemarkederne
- b) øge effektiviteten af balancering og effektiviteten af europæiske og nationale balancemarkeder

- c) integrere balancemarkederne, fremme mulighederne for at udveksle balancerings tjenester og samtidig bidrage til driftssikkerheden
- d) bidrage til effektiv og langsigtet drift og udvikling af elektricitetstransmissionssystemer og elektricitetssektoren i Unionen samt til, at day-ahead-, intraday- og balancemarkederne fungerer effektivt og konsekvent.

ARTIKEL 5, STK. 4, LITRA C

4. Forslag til følgende vilkår og betingelser eller metoder samt ændringer heraf godkendes sag for sag af hver enkelt regulerende myndighed i hver af de berørte medlemsstater:

[...]

- c) vilkår og betingelser for balancering, jf. artikel 18

ARTIKEL 18, STK. 1, LITRA B, STK. 3, LITRA A-C, OG STK. 6, LITRA K

1. [...] for alle balanceområder i en medlemsstat udformer TSO'erne i denne medlemsstat et forslag til:

[...]

- b) vilkår og betingelser for balanceansvarlige parter.

[...]

3. I forbindelse med udarbejdelsen af forslag til vilkår og betingelser for leverandører af balancerings tjenester og balanceansvarlige parter skal alle TSO'er:

- a) koordinere med de TSO'er og DSO'er, der kan blive berørt af disse vilkår og betingelser
- b) overholde rammerne for etablering af europæiske platforme for udveksling af balanceringsenergi og for processen til udligning af modsatrettede ubalancer i henhold til artikel 19, 20, 21 og 22

c) inddrage andre DSO'er og andre interesserede parter i forbindelse med udarbejdelsen af forslaget og tage højde for deres synspunkter, uden at dette berører den offentlige høring i henhold til artikel 10.

[...]

6. Vilkårene og betingelserne for balanceansvarlige parter skal indeholde

[...]

- k) reglerne for afregning i henhold til artikel 52, 53, 54 og 55

ARTIKEL 20, STK. 3, LITRA F, ARTIKEL 21, STK. 3, LITRA F, OG ARTIKEL 22, STK. 3, LITRA F (ENSLYDENDE ORDLYD)

3. Forslaget i stk. 1 [til hver platform for balanceringsenergi m.v.] skal som minimum omfatte [...]

- f) rammerne for harmonisering af vilkårene og betingelserne for balancering, jf. artikel 18

ARTIKEL 53, STK. 1

1. Senest tre år efter denne forordnings ikrafttrædelse skal alle TSO'er anvende perioden for afregning af ubalancer på 15 minutter i alle balanceområder og sikre, at alle rammerne for tidsenheder for markedet stemmer overens med rammerne for perioden for afregning af ubalancer.

FORSYNINGSTILSYNETS BEGRUNDELSE FOR AFGØRELSEN

Forsyningstilsynet skal i denne sag vurdere, om Forsyningstilsynet kan godkende Energinets anmeldte forslag af 29. april 2022 til nationale vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører, så Energinet og de balanceringsansvarlige aktører kan overgå fra at anvende 1 time som periode for afregning af ubalancer til ISP15.

Forsyningstilsynet kompetence til at træffe afgørelse i denne sag følger af EBGL artikel 5, stk. 4, litra c, jf. artikel 18, stk. 1, litra b.

Eftersom Energinet har anmeldt forslaget til vilkår og betingelser den 29. april 2022, har Forsyningstilsynet efter EBGL artikel 5, stk. 6, 3. pkt., en 6-måneders-frist til senest den 29. oktober 2022 at træffe afgørelse om at godkende vilkårene og betingelserne.

Forsyningstilsynet skal herunder påse, at Energinets aktuelt anmeldte forslag til vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører indeholder reglerne for perioden for afregning af ubalancer efter EBGL artikel 53, jf. artikel 18, stk. 6, litra k.

Forsyningstilsynet skal tillige påse efter EBGL artikel 18, stk. 3, litra a og c, om Energinet ved udarbejdelsen af vilkårene og betingelserne har koordineret med og har inddraget de TSO'er, netvirksomheder og interessenter, der kan blive berørt af de anmeldte vilkår og betingelser.

Forsyningstilsynet skal også påse efter EBGL artikel 18, stk. 3, litra b, at der er de fornødne indholds- og tidsmæssige sammenhænge mellem de aktuelt anmeldte, nationale vilkår for balanceansvarlige aktører til brug for ISP15 og Energinets tilslutning til IT-platformer på EU-plan for udveksling af balanceringsenergi og for processen til udligning af modsatte ubalancer.

Forsyningstilsynet skal endvidere vurdere, om de anmeldte vilkår og betingelser er i overensstemmelse med formålsbestemmelserne i EBGL artikel 3, stk. 1, litra a-d.

VURDERING AF DE ANMELDTE VILKÅR OG BETINGELSER

ÆNDRINGER AF FORSKRIFTERNE C2 OG C3 TIL IMPLEMENTERING AF ISP15
Forsyningstilsynet bemærker, at de aktuelt anmeldte, nationale vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører har til formål, at Energinet og balanceansvarlige aktører, der har indgået aftale med Energinet om balanceansvar, skal overgå fra 1 time som periode for afregning af ubalancer til ISP15.

Energinet har herunder anmeldt nærmere ændringer af Energinets markedsforskrift C2 for Balancemarkedet og balanceafregning, der indeholder regler og krav for afregning af regulerkraft og balancekraft, og ændringer af Energinets markedsforskrift C3 for Planhåndtering og daglige procedurer, der indeholder krav for håndtering af aktørplaner.

Hovedparten af de anmeldte ændringer af forskrift C2 og af forskrift C3 har herved det forholdsvist enkle indhold og virkning, at tidsangivelser med time ændres til tidsangivelser med kvarter, svarerende til 15 minutter.

Energinet har dertil oplyst i den aktuelle sag, at eftersom Forsyningstilsynet har truffet afgørelse af 12. marts 2021 om at godkende efter EBGL artikel 62, at Energinet har fået udsendt fristen til at overgå til ISP15 til den 22. maj 2023, kommer de aktuelle ændringer til brug for at implementere ISP15 ligeledes til at gælde fra og med den 22. maj 2023.

Forsyningstilsynet vurderer herefter, at det aktuelt anmeldte forslag til vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører er i overensstemmelse med de regler for ISP15, der er fastsat i EBGL artikel 53, jf. artikel 18, stk. 6, litra k.

KOORDINATION MED TSO'ER OG INDDRAGELSE AF INTERESSENER

Forsyningstilsynet bemærker, at de nordiske landes TSO'er tidligere og koordineret har ansøgt de respektive nordiske landes regulerende myndigheder om at få udskudt fristen til at overgå til ISP15. Implementeringen af ISP15 har dertil sammenhæng med, at Energinet primo 2024 forventes at overgå til et fælles nordisk marked for udveksling af mFRR.

Forsyningstilsynet finder herefter at lægge til grund, at Energinet har koordineret de aktuelt anmeldte, nationale vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører til brug for ISP15 med de øvrige nordiske landes TSO'er.

Forsyningstilsynet noterer sig også, at Energinet har oplyst i det aktuelt, anmeldte forslag af 29. april 2022, at Energinet forud for anmeldelsen af de aktuelle, nationale vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører har inddraget markedsaktører og andre interessenter ved udformningen af vilkårene og betingelserne. Energinet har således gennemført aktørarbejdsgruppemøder og har løbende udgivet nyhedsbreve om emnet.

Forsyningstilsynet har herved påset, at Energinet i overensstemmelse med EBGL artikel 18, stk. 3, litra a, har koordineret vilkår og betingelser med de TSO'er og netvirksomheder, der kan blive berørt af disse vilkår og betingelser. Forsyningstilsynet har også påset, at Energinet i overensstemmelse med EBGL artikel 18, stk. 3, litra c, har inddraget netvirksomheder og andre interessenter ved udarbejdelsen af vilkårene og betingelserne.

VILKÅR I SAMMENHÆNG MED EU-PLATFORME FOR BALANCERINGSENERGI

Forsyningstilsynet bemærker, at de aktuelt anmeldte, nationale vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører til brug for ISP15 skal hænge indholds- og tidsmæssigt sammen med, at Energinet skal overgå til at anvende IT-platforme på EU-plan for udveksling af balanceringsenergi og for processen til udligning af modsatrettede ubalancer.

ACER har således truffet afgørelser nr. 2 og 3 af 24. januar 2020 og nr. 13 af 24. juni 2020 om IT-platforme på EU-plan for udveksling af balanceringsenergi og for processen til udligning af modsatrettede ubalancer efter EBGL artikel 20, 21 og 22. Det fremgår også af de enslydende regler i EBGL artikel 20, stk. 3, litra f, artikel 21, stk. 3, litra f, og artikel 22, stk. 3, litra f, at forslaget til den enkelte platform hver især skal omfatte rammerne for harmonisering af vilkår og betingelser for balancering efter EBGL artikel 18.

De enkelte TSO'er, herunder Energinet, har herved ansvaret for at få anmeldt og godkendt nationale vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører til brug for ISP15 efter EBGL artikel 18, stk. 1, litra b, så de enkelte nationale vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører er tilpasset ACER's afgørelser om IT-plattformene på EU-plan for udveksling af balanceringsenergi og processen til udligning af modsatrettede ubalancer.

Energinet har dertil oplyst, at eftersom Energinet har fået udskudt fristen til den 22. maj 2023 til at implementere ISP15, kommer de aktuelle ændringer af forskrift C2 og C3 til brug for at implementere ISP15 ligeledes til at gælde fra og med den 22. maj 2023.

Forsyningstilsynet finder herefter, at de aktuelt anmeldte, nationale vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører til brug for ISP15 har den fornødne indholds- og tidsmæssige sammenhæng med rammerne for etablering af IT-platforme på EU-plan for udveksling af balanceringsenergi og for processen til udligning af modsatrettede ubalancer.

Forsyningstilsynet finder det således påvist efter EBGL artikel 18, stk. 3, litra b, at de aktuelt anmeldte, nationale vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører til brug for ISP15 ligger inden for rammerne for etableringen af de omhandlede IT-platforme.

VURDERING AF VILKÅR OG BETINGELSER I FORHOLD TIL EBGL'S FORMÅL
Forsyningstilsynet skal herved vurdere, om Energinets anmeldelse af forslag til nationale vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører til brug for ISP15 er i overensstemmelse med formålsbestemmelserne ifølge EBGL artikel 3, stk. 1, litra a-d.

EBGL artikel 3, stk. 1, litra a-d, fastsætter, at det er formålet med EBGL, at:

- a. Fremme effektiv konkurrence, ikke-diskrimination og gennemsigtighed på balancemarkederne.
- b. Øge effektiviteten af balancering og effektiviteten af europæiske og nationale balancemarkeder.
- c. Integrere balancemarkederne, fremme mulighederne for at udveksle balancerings tjenester og samtidig bidrage til driftssikkerheden.
- d. Bidrage til effektiv og langsigtet drift og udvikling af el-transmissionssystemer og el-sektoren i EU samt til, at day-ahead-, intraday- og balancemarkederne fungerer effektivt og konsekvent.

Forsyningstilsynet bemærker, at de anmeldte vilkår og betingelser har til formål, at Energinet og balanceansvarlige aktører, der har indgået aftale med Energinet om balanceansvar, skal overgå fra 1 time som periode for afregning af ubalancer til ISP15.

Afregning af ubalancer har herved generelt sammenhæng med kravene til, at der for el-systemet altid skal være balance mellem forbrug og produktion af el. En markedsaktør, der er i ubalance, skal således afregne denne ubalance med Energinet.

En aktør kan før driftstimen på el-markedet selv sørge for at få dækket sin ubalance ved f.eks. at starte eller stoppe et kraftværk, hvis prognosen for vindmøllernes produktion ændrer sig eller ved at handle i intraday-markedet med andre aktører. Implementeringen af ISP15 har herved også til formål at understøtte anvendelsen af grønne teknologier som f.eks. vindmøller på el-markederne, i Danmark, regionalt i Norden og på EU-plan.

Forsyningstilsynet bemærker dertil, at de anmeldte vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører til brug for ISP15 fastlægger et sæt vilkår og betingelser m.v., som vil være gældende for alle nuværende og potentielt nytilkomne balanceansvarlige aktører.

Forsyningstilsynet vurderer således, at de anmeldte vilkår og betingelser ikke favoriserer eller diskriminerer mellem forskellige nuværende og potentielt nytilkomne balanceansvarlige aktører, så længe disse er i stand til at opfylde de faglige, tekniske og økonomiske krav m.v. for at kunne levere reserver til Energinet til balancering af el-systemet.

Forsyningstilsynet vurderer herefter, at Energinets anmeldte vilkår og betingelser for balanceansvarlige aktører til brug for ISP15 er i overensstemmelse med formålene ifølge EBGL artikel 3, stk. 1, litra a-d, om bl.a. fremme af konkurrence, gennemsigtighed og ikke-diskrimination, integration af balancemarkederne.

Forsyningstilsynet vurderer også, at etableringen af IT-plattformene på EU-plan for udveksling af balanceringsenergi og for processen til udligning af modsatrettede ubalancer i samspil med afkortningen af perioden for ubalanceafregning fra 1 time til 15 minutter, hver især og i indbyrdes sammenhæng vil bidrage til, at day-ahead-, intraday- og balancemarkederne vil fungere effektivt og konsekvent.

OFFENTLIGGØRELSE AF AFGØRELSEN

Forsyningstilsynets afgørelse offentliggøres i Forsyningstilsynets Afgørelsesdatabase på Forsyningstilsynets hjemmeside, <https://afg.forsyningstilsynet.dk/>.

Offentliggørelsen sker på grundlag af elforsyningslovens § 78 b, stk. 1, fortolket i lyset af artikel 59, stk. 8, jf. stk. 7, i EU-direktiv 2019/944. Denne fortolkning indebærer, at der skal ske offentliggørelse af Forsyningstilsynets afgørelser, hvad enten de træffes efter elforsyningsloven eller efter EU-retsakter med direkte virkning. Herunder den aktuelt relevante EU-forordning 2017/2195, der betegnes EBGL.

KLAGEVEJLEDNING

Eventuel klage over denne afgørelse kan indbringes for Energiklagenævnet, jf. § 89, stk. 1, i lov om elforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 984 af 12. maj 2021.

Klagen skal være skriftlig og skal være indgivet til klagenævnet inden 4 uger efter, at Forsyningstilsynets afgørelse er meddelt.

Klagen indgives til:

Energiklagenævnet
Nævnenes Hus
Toldboden 2
8800 Viborg
Telefon +45 72 40 56 00
E-mail-adresse ekn@naevneneshus.dk

Energiklagenævnets kontortid kan have betydning for, om klagen er indgivet i rette tid. Nærmere information om klagefristen, hvem der kan klage (klageberettiget), og nævnets klagebehandling, fremgår af Energiklagenævnets hjemmeside, www.ekn.dk.

Med venlig hilsen

Carl Helman

Fuldmægtig